

Jobb világ készül

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Mózes 3:7; 22:21-23; 3Mózes 25:9-23; 5Mózes 14:22-29; 26:1-11; Máté 22:37-40

„Bosszúálló ne légy, és haragot ne tarts a te néped fiai ellen, hanem szeressed felebarátodat, mint magadat. Én vagyok az Úr” (3Móz 19:18).

A kegyelmes Isten mindig is ápolta különleges kapcsolatát bizonyos emberekkel. Énók, Noé, Ábrahám, Izsák, Jákób és mások történeteiben is látjuk, hogy mennyire vágyódik a megtört kapcsolat újjáépítésére. A különleges viszony nem csupán annak a néhány személynek és a családjuknak vált a hasznára. Amikor összekötetésbe kerültek az Úrral és élvezték áldásait, az mindig egy nagyobb terv részét képezte, ami a kapcsolatok helyreállítását és az áldások továbbadását célozta. *„És nagy nemzeté tészlek, és megáldalak téged, és felmagasztalom a te nevedet, és áldás leszsz... és megáldatnak tebenned a föld minden nemzetségei” (1Móz 12:2-3).* Amikor valaki áldást nyert, áldás lehetett mások számára.

Az áldásnak Izrael népe, végső soron pedig az ebből a népből származó Messiás által kellett elérkeznie. Isten egy egész nemzet által munkálkodott, amikor létrehozta Izrael népét. Ezért meghagyott nekik törvényeket, rendelkezéseket, ünnepeket és olyan életmódra tanította őket, hogy ha az Isten áldásában részesült emberek mindezeket követik, akkor mások számára is áldásként élhetnek.

Kétségtelen, hogy ez az elv ma is érvényes.

ISTEN MINDENT HALL

„Bizony, láttam népem nyomorúságát Egyiptomban, és meghallottam a sanyargatóik miatt való kiáltását, sőt ismerem szenvedéseit” (2Móz 3:7, ÚRK).

A négyszáz évnyi várakozás igen hosszú, különösen az egyre sanyarúbb rabszolgaság körülményei között. Isten megígérte, hogy visszatér népéhez és kivzeti őket Egyiptomból, nekik azonban nemzedékről nemzedékre bálványimádó elnyomók gazdagságát és presztízsét kellett építeniük, miközben Isten mintha hallgatott volna.

Aztán sajátos módon mutatta meg magát az Úr. A sivatag távoli pontján egy égő csipkebokorban jelent meg valakinek, aki nem tűnt vezetőnek – valaha herceg volt, aki elmenekült, aztán egyszerű pásztor lett, Mózesnek hívták. Isten feladatot bízott rá, de ő vonakodott. Először is vissza kellett mennie Egyiptomba az izraelitákhoz azzal az üzenettel, hogy Isten meghallotta és látta, milyen elnyomás alatt szenvednek, és valóban törődik velük. Éppen azt munkálja, hogy tetteivel drámai módon megváltoztatja a körülményeiket.

2Móz 3:16-17 szerint miért tartotta Isten fontosnak, hogy ezzel az üzenettel vázolja fel a tervét népe előtt? Mire figyelünk fel a kijelentésében?

Isten azonban nem állt meg itt. A tervében nemcsak az szerepelt, hogy jobb földre viszi népét, hanem az is, hogy nem szükölködökként hagyják majd el Egyiptomot. Évszázadokon át gazdagították az Egyiptomi Birodalmat. Isten előre látta a fáraó kezdeti ellenállását, de biztosította Mózeset, hogy az izraelitákat kárpótolják majd kemény munkájuk éveieért: *„És kedvessé teszem e népet az egyiptomiak előtt, úgyhogy amikor kimentek, nem mentek üres kézzel”* (2Móz 3:21, ÚRK).

Az elnyomatás évei után Isten felhasználta az alkalmat, hogy az egykori rabszolgákból egészen új társadalmat építsen. Azt akarta, hogy másképpen éljenek és olyan közösséget alapítsanak, ami folyamatosan fenntartható és élhető. Az újfajta társadalmat a környező népek számára is mintául szánta, hogy az Istentől kapott áldásaik Ábrahámhoz hasonlóan az egész világ javára váljanak.

Mennyire tartjuk fontosnak, hogy Isten látja az emberek szenvedését a világon és hallja segítségkérésüket? Mit árul el ez Istenről? Gondoljunk 2Móz 4:31 versére!

A TÍZPARANCSOLAT

Olvassuk el Mt 22:37-40, majd pedig 2Móz 20:1-17 szakaszát! Hogyan segít Jézus összefoglalása megérteni a parancsolatok jelentését?

A Tízparancsolat az alkotmányhoz hasonlítható. Egy rövid bevezetés kifejti, hogy mi az alapja a kijelentéseknek – ebben az esetben az, hogy Isten kiszabadítja népét –, majd a dokumentum felsorolja azokat a meghatározó elveket, amelyeknek talaján kell a népnek állnia. Itt meghatározott parancsolatokat találunk arra vonatkozóan, hogy miként élhetnek az emberek a legjobban Isten és egymás iránti szeretetben. Nem csoda, hogy ezek az irányelvek képezik az alapját számos keresztény örökségű nemzet törvényeinek. E kijelentések közül több rövid, mégsem szabad alábecsülnünk hatásuk kiterjedését, valamint azt, hogy a Tízparancsolat az élet törvényeként valójában mennyire átfogó. Például a hatodik parancsolat – „*Ne ölj*” (2Móz 20:13) – összegzi és magába foglalja az „igazságtalanság minden olyan” cselekedetét, „amely hajlamos az élet megrövidítésére...” Idetartozik még a „szükségben lévőkről vagy a szenvedőkről való gondoskodásunk önző semmibevevése” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 265. o.). Hasonlóképpen a lopás tiltása (lásd 2Móz 20:15) elítéli „a rabszolgákkal való [helytelen] bánásmódot, és megtiltja a területeket hódító háborúkat is... Megköveteli a tartozások és a munkabérek jogos és tisztességes meg- és kifizetését”, valamint megtiltja, „hogy hasznot húzzunk mások tudatlanságából, gyengeségéből vagy szerencsétlenségéből” (i. m. 265-266. o.). Könnyű azt mondani magunkról, hogy nem vagyunk rossz emberek. Például ha nem veszünk részt gyilkosságban vagy nyilvánvaló lopásban, úgy tűnhet, hogy minden rendben van velünk. Amikor azonban Jézus a parancsolatokról beszélt, rávilágított, hogy nem azzal teszünk eleget a törvénynek, ha csupán tartózkodunk bizonyos dolgok elkövetésétől. Isten törvényét áthághatjuk gondolatban, indítékainkkal, sőt azzal is, ha nem tesszük meg azt, amiről tudjuk, hogy az lenne a helyes (lásd Mt 5:21-30). Képzeljünk csak el egy társadalmat, amelyben a Tízparancsolat egészét komolyan veszik és megélik! Aktív, mindenre rezonáló közösség lenne, mindenki készségesen cselekedne az Isten iránti szeretete alapján, szeretettel, törődéssel fordulna a másik ember felé.

Vajon miért hajlunk arra, hogy „szűken” értelmezzük a Tízparancsolatot, gyakran figyelmen kívül hagyva életünk e fontos elveinek szélesebb körű alkalmazását? Miért könnyebb a szűkebb értelmezést követni?

RABSZOLGÁK, ÖZVEGYEK, ÁRVÁK, IDEGENEK

Mit üzent Isten Izrael népének 2Móz 23:9 versében?

A rabszolgaságból nem sokkal korábban kiszabadult izraeliták jól tudták, hogy milyen az, ha valakit elnyomnak, kizsákmányolnak és háttérbe szorítanak. Amikor a szabadulásukat ünnepelték, Isten fontosnak tartotta, hogy ne feledjék el, honnan is jöttek, milyen kirekesztettnek lenni és mi mindent tett meg Ő a megmentésükért. Emlékül rendelte el a páskát, ami alkalmat adott arra, hogy újból és újból elmondják a történetet: „*hatalmas kézzel hozott ki minket az Úr Egyiptomból, a szolgálatnak házából*” (2Móz 13:14).

Olvassuk el 2Móz 22:21-23 verseit! A saját rabságuk emléke mennyire volt fontos eleme a rendelkezésnek, ami arra vonatkozott, hogy miként bánjon a nép a kevésbé szerencsés sorsúakkal az új társadalomban?

Még alig ült el a Tízparancsolat kinyilatkoztatásának visszhangja, amikor Isten felhívta Mózeset a hegyre, hogy találkozzon vele. Ekkor részletezte, hogyan is kell megélni a nagyszerű törvényeket Izrael társadalmában. Mielőtt még felszólította volna népét a szent sátor építésére, három fejezetnyi törvényt adott a szolgákkal való bánásmód megfelelő formájára vonatkozóan. E törvények éles ellentétben álltak azzal, amit a legtöbb izraelita addig tapasztalt. Szabályozták az erőszakos bűncselekmények kezelését, a tulajdonjogot, a hétköznapi életvitelt, valamint elvek határozták meg a fent nevezett rendelkezések alkalmazását és az igazságszolgáltatást végző bíróságok felállítását is (lásd 2Mózes 21–23. fejezet).

A parancsolatok különösen kitértek az újonnan alapított társadalom többi állampolgárát érintő bánásmódra, ill. arra, ahogyan viszonyulni kellett az idegenekhez és a leginkább sebezhetőkhöz. Nem szabad kizsákmányolni őket, jogot biztosítottak nekik arra, hogy élelemhez jussanak, tiszteletben tartva az emberi méltóságukat, pl. felszedegethették a földről az aratók után ottmaradt terményt. Az ókori világban nem volt megszokott, hogy így viszonyuljanak a „kívülállókhoz”, idegenekhez. Vannak, akik ma is mintha elfelejtenék, hogy mennyire fontosak ezek az elvek az emberi bánásmód tekintetében.

Milyen személyes tapasztalatod volt, aminek az emléke nagyobb együttérzésre készítet mások szenvedése és a velük szembeni igazságtalanság láttán?

MÁSODIK TIZED

Sok keresztény ismeri és követi a Biblia tanácsait a tizedfizetéssel (tized-visszatérítéssel) kapcsolatban. Mal 3:10 alapján egyszerű a szabály – a hívők a jövedelmük vagy nyereségük 10%-át adják az egyház munkájának, az evangélium hirdetésének a támogatására. Általában szigorú irányelveket követnek azok az egyházak, amelyek így részesülnek a tizedből, és szabályozzák, hogyan kell felhasználni az összegeket, elsősorban a közvetlen szolgálat és az evangelizáció támogatására.

Mi a tized elsődleges célja 5Móz 14:22-29 rendelkezései szerint?

Megkísérhet a gondolat, hogy teljesítettük, amit kell, ha 10%-ot befizetünk. Viszont az izraelitáknak szóló utasítások sejtetik, hogy a 10% csak a kezdet. Tanulmányok utalnak rá, hogy a *Mózes harmadik könyvének* törvényei szerint élő és adakozó ókori izraeliták általában éves jövedelmük egy-negyedét-egyharmadát adták Isten művére, a papság, a szentély fenntartására és a szegények támogatására.

Egyes teológusok második tizednek nevezik azt az adományt, ami kiondottan a jövevények, az árvák és az özvegyek megsegítését célozta. Az embereknek nyilván élvezni kellett munkájuk gyümölcsét, megünnepelték az aratást. Isten megígérte, hogy megáldja őket új országukban, de nem tekinthették természetesnek az áldást, mint ahogy nem feledkezhetek el azokról sem, akiknek kevesebb jutott. Általában az aratásnak ezt a részét a szentélybe kellett vinni, ahol elosztották. Minden harmadik évben nagy figyelmet kapott, hogy az áldásokat ki-ki a saját környezetében élvezze. Az aratási ünnepeken különösen gondoltak azokra, akiket máskülönben talán figyelmen kívül hagytak volna, akikről megfeledkezhetek volna: *„adod a lévítának, a jövevénynek, az árvának és özvegynek, hogy egyenek a te kapuid között, és jóllakjanak”* (5Móz 26:12).

Isten utasításai szerint az izraelitáknak adományaik legalább egy bizonyos részét arra kellett fordítaniuk, hogy anyagi és gyakorlati segítséget nyújtsanak a leginkább rászorulóknak. Ennek tehát szintén az volt a célja, hogy a nép emlékezzen arra, milyen kegyelmes és igazságos volt velük Isten és ezt értékeljék is.

Olvassuk el 5Móz 26:1-11 verseit! Mit mondott az Úr a népnek? Hogyan mutakozzon ez meg abban, ahogyan a szükségben lévőkhez viszonyulunk?

A JUBILEUMI ÉV

Isten tudta, Izrael népe számára – akiknek egykor nem volt saját otthonuk és akik várták, hogy végre megérkezzenek az ígért földjére – milyen fontos lesz a föld, amelyen megalapítják új társadalmukat Kánaánban. Az Úr felügyelte, amint rendben felosztották az országot a törzsek és családi csoportok között Józsué vezetése alatt.

Viszont Isten azt is tudta, hogy idővel csak néhány ember kezébe kerül a földtulajdonnal járó vagyon, mint ahogyan a lehetőségek és az erőforrások is. Családi gondok, betegségek, rossz döntések és egyéb szerencsétlenségek következtében lesznek, akik eladják földtulajdonukat a rövidtávú nyereségért vagy egyszerűen a túlélés érdekében. Így azonban a következő nemzedékek idejére sok család elszegényedik.

Isten megoldást adott, egy rendeletet, aminek értelmében a földtulajdont nem lehet véglegesen eladni, csak a következő „jubileumi évig”, amikor is a tulajdon visszaszáll az eredetileg kijelölt családra, emellett bármely földterületet akármikor megválthatott az eladó vagy az egyik családtagja. Isten ismét emlékezteti a népet a vele való kapcsolatukra, valamint arra, ahogyan ez a többi emberrel való viszonyukra hat: *„A földet pedig senki el ne adja örökre, mert enyém a föld; csak jövevények és zsellérek vagytok ti nálam”* (3Móz 25:23).

Mennyiben lenne más a társadalom, ha alkalmaznák 3Móz 25:8-23 eleit, főként azt, hogy „egymást meg ne csaljátok” (3Móz 25:14)?

„A rendelkezés, melyet Isten hozott, a társadalmi egyenlőséget igyekezett elősegíteni. A szombat- és a kürtölési év rendelkezései nagymértékben helyzetették azt, ami időközben a nemzet társadalmi és gazdasági életében elromlott” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 498. o.).

Bibliai történészek nem veszik biztosra, hogy valóban követték volna számottevő ideig ezt a gazdasági és társadalmi ritmust (lásd 2Krón 36:21). Viszont ezek a szabályok még így is érdekes bepillantást engednek abba, hogyan működne a világ, ha igazán követnénk Isten törvényeit. Az is kivüláglík mindebből, hogy Isten különösen törődik a szegényekkel és a háttérbe szorultakkal, illetve fontosnak tartja a korrekt eljárást.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Az Izraelnek adott törvény” c. fejezet, 259-272. o.; „Isten gondja a szegényekre” c. fejezet, 494-499. o.

„Isten igényeinek elismerésén kívül a Mózes által adott törvényeket semmi sem jellemzi jobban, mint a szegények iránti bőkezű, gyöngéd és vendégszerető lelkület. Bár Isten mérhetetlen áldásokat ígért népének, az mégsem volt szándéka, hogy a szegénység ismeretlen legyen közöttük. Kijelentette: szegények mindenkor lesznek az országban. Mindig lesznek népe között olyanok, akik együttérzésüket, gyengédségüket és jóakarukat igénybe vennék. Akkor éppúgy, mint manapság, voltak, akiket szerencsétlenség, betegség ért és elveszítették tulajdonukat; mégis mindaddig, amíg követték az Isten által adott utasításokat, nem volt közöttük koldus, sem olyan, aki táplálékban hiányt szenvedett” (i. m. 494-495. o.).

„Ezek a szabályok áldani kívánták a gazdagokat és a szegényeket. Visszatartják a főszevénységet és az önfelmagasztalás hajlamát; a két osztály között a jóakaratot, a bizalmat, a jótékonyt nemeselelkűt ápolván elősegíti a társadalmi rendet és az államvezetés szilárdságát. Mindnyájan össze vagyunk szöve az emberiség nagy szöttezésében, és amit mások hasznára és áldására tehetünk, az áldásban hat vissza ránk” (i. m. 498. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) **Melyik jellemző, törvény vagy rendelkezés (akár megemlíti a heti tanulmányunk, akár egyéb olvasmányunkban találtuk) kelti fel leginkább az érdeklődésünket abból a társadalmi modellből, amit Isten követendő példaként állított Mózes és Izrael népe elé?**
- 2) **Vajon Isten miért fordít a törvényekben oly nagy figyelmet a leginkább sebezhetőkre?**
- 3) **Hogyan értsük ma ezeket a törvényeket, és hogyan viszonyuljunk hozzájuk? Hogyan lehet kiválasztani, hogy melyek alkalmazhatók és időszerűek ma? Mi a legfontosabb tanulsága az izraelita társadalom és élet számára megfogalmazott részletes utasításoknak?**

ÖSSZEFOGLALÁS: Isten meghallotta Izrael szenvedő népének kiáltását Egyiptomban és közbelépett a megmentésükért. Különleges szövetségi kapcsolatot kívánt kialakítani velük. Együtt akart működni velük egy új társadalom megalapításában, ami áldás lehet mindenki számára, még a gyakran elfelejtett, figyelmen kívül hagyott, sebezhető emberek számára is.

LUKÁTSI VILMA:
AZ ÉLŐ HOLNAP

... az ötezrek
megéheztek újra;
aki meggyógyult,
halandó maradt;
a Tábor-hegyről
százgondú élet
oltott ki
minden sugarat...

Látszott már az út
a Golgotára,
töviskorona
pálmaág helyett!
Aki csak itt
találkozott Vele,
annak számára
minden elveszett!

De aki
az üres sírt is látta,
hiszi, tudja, érzi,
hogy feltámadott:
saját sírján is
keresztüllépve
látja az élő holnapot!